

Sunnersta Egnahemsförening

www.sunnersta.nu

**Från bondby till stadsdel i Uppsala med
attraktivt läge vid Mälaren**

Sunnersta Egnahemsförening 90 år!

1920-2010

Förord

Denna jubileumsskrift om Egnahemsföreningens första 90 år har sammanställts av styrelsens historiegrupp på förslag av sittande ordförande, Klas Rosén. Gruppen har bestått av Margaretha Jägerstad, Erik Persson, Ulf Renborg, Klas Rosén och Anna Rönnblom. Skriften är tänkt att ingå som en del i en nyutgivning av boken "Sunnersta från istid till nutid", 2:a upplagan, 1998, som nu är slutsåld.

*Jubileumsskriften i sin nuvarande form trycks upp i 50 ex som en **korrekturupplaga** inför föreningens utställning i Gottsunda-biblioteket, 1/10-19/10, 2011. Den finns också på föreningens hemsida www.sunnerst.nu*

Föreningens historiegrupp samarbetar med Sunnerstas pensionärsförenings arbetsgrupp: Sunnersta i centrum www.sunnersta.org för att kunna ge Sunnerstaborna en bredare bild av Sunnerstas utveckling under 1900-talet.

Uppsala den 20 september 2011

Copyright: Sunnersta Egnahemsförening, 2011. Reproenheten vid Sveriges lantbruksuniversitet i Uppsala har tryckt skriften.

Sammanfattning

Egnahemsföreningen fyllde 90 år 2010! Det är en av Sunnerstas äldsta föreningar. När den bildades 1920 var medlemsantalet 42 och 90 år senare omkring 600. 1920 var Sunnersta en bondby med pågående tomtavstyckning till egna hem och fritidshus (främst i Flottsund och Graneberg). Under de första 25 åren hade föreningen fokus på trädgårds- och fruktodling samt egnahemslån. Väg-, vatten och avloppsproblem (V/A) var andra tunga frågor.

År 1947 inkorporerades Sunnersta med Uppsala stad. Trädgårdsfrågorna fortsatte att dominera liksom V/A, vägunderhåll, belysning och allmänna kommunikationer.

Mellan 1960-1980 växte bebyggelsen snabbt i Sunnersta och 1980 var befolkningsantalet 4588 och medlemsantalet ca 400 hushåll. Föreningen höll i trädbeskrning och bjöd in föredragshållare i trädgårdsfrågor vid årsmöten och halvårsmöten. V/A-frågorna löstes. Staden presenterade och diskuterade planfrågor rörande bebyggelsen, vägnätet och gatustandarden med föreningens styrelse och medlemmar. Sunnersta förvandlades till ett villasamhälle och anknöts genom Hugo Alfvéns väg till Gottsunda. Under de följande 20 åren, 1980-2000 fortsatte utbyggnaden och förtätningen och befolkningen uppgick vid millenniumskiftet till 5000. Egnahemsföreningen var initiativtagare och samordnare för tillkomsten av äldreboendet, *In Sundusum* på Dag Hammarskjölds väg och verkade för ett annat utefter Rödhakevägen/Sveddvägen.

Vissa byggplaner, t ex radhusen vid Sunnersta herrgård, försökte föreningen stoppa utan framgång. Däremot lyckades man rädda Granebergsparken från att bebyggas, men istället bebyggs nu Trasthagen. Bevarandet av grönområden mellan Sunnersta och Gottsunda samt Fyris-Årike stöddes. Föreningen har även aktivt stött Sunnerstas ungdom via fritids-, idrotts-, hem och skolföreningar i alla år. Egnahemsföreningen initierade en kulturhistorisk bok om Sunnersta: *Från istid till nutid*, som gavs ut i en första upplaga 1988 och 10 år senare i en andra upplaga.

Mellan 2000 och 2010 arbetade föreningen med bredbandsanslutning och trafiksäkerhet samt planfrågor om ny bebyggelse, återvinningsstation och grönområden.

I föreningens nuvarande stadgar sammanfattas dess syfte: *"Föreningen är en ideell, partipolitisk obunden sammanslutning av egnahemsägare i Sunnersta och Graneberg. Föreningen har i uppgift att tillvarata medlemmarnas intressen i frågor som rör kommunikationer, annan offentlig service, fritidsområden, gemensamma anläggningar och andra liknande frågor som kan påverka boendemiljön. Föreningen skall vidare ägna uppmärksamhet åt frågor som i ekonomiskt hänseende kan påverka boende och i dessa frågor bevaka och företräda medlemmarnas intressen."*

Sist i denna sammanställning finns en lista på teman och föredrags hållare sedan 1930-talet, som väl speglar föreningens syfte.

Styrelsen

Innehåll

Några viktiga data om Sunnerstas utveckling under 1900-talet

1920-1945: Nybyggarna: Från bondby till Egnahemsområde

Egnahemsföreningen bildas

Väg-, vatten- och avloppsproblem bevakades

Trädgårdsodling och egnahemslån

25-årsjubileum

1946-1959: Inkorporering i Uppsala stad

Namnbyten och 30-års-jubileum

Trädgårdsodling, vatten- och avloppsproblem

Vägar, trafiksäkerhet och allmänna kommunikationer

1960-1980: Stadsplanering till villasamhälle

Föreningsjubiléer, 40 och 50 år

Planfrågor-bebyggelse

V/A-problemen löstes

Vägnät och gatuutbyggande krävdes

Trädgårdar, bussturer och ordningsfrågor

1980-1999: Tillväxt och allt bättre gator

Egnahemsföreningens äldreboende In Sundusum

Andra aktuella byggplaner

Gatubyggandet – vem skall betala?

Naturen och trädgårdarna

Boken om Sunnersta från istid till nutid

Nedläggning av postkontoret

Övriga föreningsaktiviteter

2000-2010:IT och trafiksäkerhet

Bredbandsanslutning ökade medlemsantalet

Ny bebyggelse i Trasthagen och andra planfrågor

Trafiksäkerhet för barn och vuxna

Övriga föreningsaktiviteter och 90 årsfirande

Källanvisningar

Bilagor:

Ordföranden, 1920-2010

Teman vid års- och halvårsmöten med inbjudna talare

Levande historia, preliminär version

Karta över Sunnersta 2010

Några viktiga data om Sunnerstas utveckling under 1900-talet

Före 1906 dominerades Sunnersta av två gårdar, Stora och Lilla Sunnersta med tillhörande huvudbyggnader, ekonomibygnader och arbetarbostäder i större byggnader och i torpställen i egendomarnas utkanter. Marken låg i åker, beten och skog.

För att försöka minska emigrationen, beroende på de dåliga sociala förhållandena i Sverige i slutet på 1800-talet, gavs den egendomslösa lantbefolkningen möjlighet att förvärva egna bostäder med eller utan mindre jordbruk. Egnahemsbyggandet spred sig även till städer och tätorter och egnahemsföreningar bildades. 1906 bildade sju personer från Uppsala ett konsortium för inköp av Stora Sunnersta Herrgård. Ägora sträckte sig på båda sidor om Stockholmsvägen (nuv. Dag Hammarskjölds väg) ned till Ekoln. Avsikten med köpet var att i vinstgivande syfte avstycka tomter för villor och fritidsbebyggelse. År 1909 ombildades konsortiet till AB Stora Sunnersta Egna Hem”.¹

På hösten 1920 började den första bussen, en gammal tysk krigsbuss, gå mellan Flottsund och Grindstugan i glesa turer. Folkhumorn döpte bussen till ”stenkrossen”, på grund av dess höjd och otymplighet.

1926 bildades Spårvägs AB Uppsala-Mälaren, som trafikerades 1928-1953 med spårvagnar som passerade Ultuna, genom

Hållplatsen, Stora Sunnersta (www.sunnersta.org)

Sunnersta och via Rälsvägen nådde ändstationen Graneberg. Spårvägslinjen ersattes senare med buss.

Skolfrågan löstes 1923 genom att en skola då byggdes och invigdes 1924. Men samhället växte, och skolan blev för liten, varför den byggdes ut 1930 och 1972 till i sitt nuvarande skick.¹

1938 inrättades postkontor och benämndes Sunnersta, som i november 1944 ändrades till Uppsala 9. Det lades ner 1996.

1947 inkorporerades Sunnersta och Graneberg med Uppsala stad. Då fanns i området 576 fastigheter varav 174 fritidshus.

1945-55 kom den första stora byggboomen: Villor på stora tomter – 1500-2000 kvm - med frukt- och köksträdgårdar.

1951 övertog staden vägbelysningen i Sunnersta och 1955 anslöts Sunnerstas avloppsledningar med stadens. Under 1960-talet anslöts vattensystemet till stadens.

1960 fastställdes den första stadsplanen för Sunnersta och gällde området öster om Dag Hammarskjölds väg. År 1965 blev stadsplanen för en del av området väster om Dag Hammarskjölds väg godkänd, och 1970 antogs planen för sydvästra Sunnersta och del av Graneberg.

Detta blev startskottet till den andra stora byggboomen, 1965-1975; nya villor på små tomter och på avstyckade tomter, ca 1000 kvm, med i huvudsak prydnadsträdgårdar. Samtidigt byggdes Gottsunda centrum, dit Sunnerstaborna kunde ta sig via Hugo Alfvéns väg som blev klar 1975.

1986 antogs stadsplanen för sydöstra delen av Granebergsområdet från Fyrisån till Skarholmsvägen och från Granebergsvägen ut till Ekoln. Andra aktuella byggprojekt under 80-talet gällde daghem, förskolor, fotbollsplaner, skidspår och isbanor.

1999 övertog staden gatubyggandekostnaderna i Sunnersta/Graneberg; enkel asfaltering av gatunätet följde.

2000-2010 kom den tredje byggboomen – 800 kvm stora tomter - med gräs, blommor, buskar och gator mellan staket och häckar; där

innanför välskötta prydnadsträdgårdar. Större gator asfalterade med minst en trottoar. Mindre gator av enklare måsvingeform asfalterade utan trottoarer. Staden sköter vatten och avlopp. Undantaget villor längs Ekoln med enskilda trekammaravlopp.

År	Antal invånare	Antal hushåll	Medlemsantal
1928	727	iu	42-50
1938	942	353	70
1949	1740	iu	187
1969	2500	iu	135
1979	4586	iu	398
1989	4861	iu	618
1999	5030	iu	660
2009	5712	2539	612

iu=ingen uppgift

Befolkningsutvecklingen i Sunnersta

2000-2010 satsade kommunen på projektet Fyris-Årike och Dag Hammarskjölds väg försågs med rondell vid infarten till Sunnersta, cykelbana, säkrare övergångsställen samt bättre buskommunikationer och hållplatser med regn- och vindskydd.

Sunnerstabacken utvidgades och återinvigdes under namnet Uppsala Alpina Center, 2010. Tillsammans med friluftsförbundet, som också finns vid Sunnerstaåsen samt närheten till Fyrisån och Ekoln, utgör Sunnersta ett viktigt friluftscentrum för hela Uppsala. Här finns vandringsleder, bad, småbåtshamnar, surfing- och kanotutyrning, camping, slalombackar, skidspår och plogade skridskoisar.

1955 fanns det i Sunnersta–Graneberg 8 speceriaffärer, 2 restauranger, 3 kaféer, 2 bagerier, 2 bensinstationer, 1 poststation, 1 skola, 1 distriktssköterska, 2 båtbyggare, 4 trädgårdsmästare, ett 15-tal småföretag och hantverkare, 1 fotbollsplan. 1955 liksom idag fanns/finns också IOGT/NTO:s Liljekonvaljeholmens dansbanor och KFUK /KFUM:s Alnäs fritidsanläggning vid Ekoln. Granebergsparkens teaterlada har förvandlats till buggpalats.

2010 har Sunnersta-Graneberg 1 livsmedelsbutik (Coop När), 1 mindre restaurang (utöver Skarholmen), några mindre butiker, 1 skola, många förskolor, ingen distriktssköterska, ingen poststation, ingen sopstation, ingen bensinstation, 1 kafé med deltidsöppet, 2 fotbollsplaner med 2 mindre servicebyggnader och 2 kyrkor.

Flygfoto taget av Oscar Bladh över Flottsund och Fyrisåns utflöde i Ekoln

Nybyggarna: Från bondby till egnahemsområde, 1920-1945

Egnahemsföreningen bildas

Föreningens första 25 år finns beskrivna i en jubileumsskrift, sammanfattad av styrelsen: *Tjugofemårshistorik: För Bondkyrko södra egnahems- och fruktodlareförenings u.p.a verksamhet under tiden 1920-1945*².

I den kan man läsa att: "Den kraftiga utvecklingen av egnahemsområdet i Sunnersta under åren 1915-1920 gjorde att vissa frågor måste lösas till ett för innebyggarna gynnsamt resultat, om inte utvecklingen skulle avstanna. Det var några för området intresserade och för egnahemsrörelsen hängivna personer, som sammankallade inbyggarna till ett möte å Brostugan den 8 maj. Resultatet av detta möte blev att en interimsstyrelse tillsattes. Denna bestod av herrar A. Ahrén, E. Härgren, K.E. Runqvist, G. Gyllenspets och J. Jansson. Redan den 17 augusti var nämnda styrelse färdig med förslag till stadgar, som det denna dag avhållna sammanträdet godkände. Så var då *Bondkyrko södra egnahemsförening u.p.a.* bildad; det dröjde dock ej länge förrän man fann att i ett egnahemssamhälle fruktodling måste vara med till namnet för att även njuta gagnet, därför ändrade föreningen namn till *Bondkyrko södra egnahems- och fruktodlarförening u.p.a.* Detta namn antogs slutgiltigt å extra sammanträde den 14 december 1921. Vid föreningens bildande anslöt sig 42 personer."²

Egnahemsföreningens äldsta handlingar finns inte bevarade. Den äldsta årsberättelsen är från 1932. Utgående och inkommande skrivelser saknas fram till 1946. Däremot finns några korta redogörelser för föreningens arbete i samband med 20-, 25- och 30-årsjubiléerna samt en något längre tryckt skrift i samband med 50-årsjubiléet. Föreningens handlingar förvaras sedan 2005 i Folkrörelsearkivet. Denna 90-års-exposé baseras huvudsakligen på års- och verksamhetsberättelser från 1932 och framåt samt jubileumsskrifterna. I en bilaga listas föreningens alla ordföranden samt teman vid föreningens års- och halvårsmöten.

Väg- och V/A-frågor bevakades

"I vägfrågan återstod ännu en del förbättringar. Sammanträden hade hållits med styrelsen för AB Stora Sunnersta Egna Hem. Då hade även förfrågningar gjorts hos styrelsen för landskommunernas förbund om förhållandet. Någon för samhället fördelaktig lösning hade ej stått att få. Vägbelysningen löstes och efter förhandlingar med eldistributionsföreningen, lämnades ström till vägbelysning för 4 öre/kwh. Frågan om snöplogning av vägarna vintertid hade också blivit löst.²

En sopstation inrättades ovanför Svedden, och mark därtill hade upplåtits av AB Stora Sunnersta Egna Hem. En annan stor fråga var avloppsfrågan. Den hade behandlats av kommittéer och vid flera sammanträden, och på senare tid hade kommunalnämnden tagit upp den för utredning. Vidare hade vägarna fått namn. De valdes efter anordnad pristävling. Vägskyltar uppsattes, som sedan

förbättrades och kompletterades. Fastigheterna fick vägnummer istället för de förr använda boxnumren. Genom egnahemsföreningens försorg döptes Stockholmsvägen (nuv. Dag Hammarskjölds väg) om till Flottsundsvägen och vägnamn som Högvägen, Verkstadsvägen, Häckvägen och Alpvägen fastställdes.

Bilden är tagen av entreprenören Anders Strandberg till minne av brobyggnaden i Flottsund, 1924. (ur Uppsala och Upplands-samlingen, Uppsala stadsbibliotek, EP)

Trädgårdsodling och egnahemslån

Föreningens huvudfråga under dessa första 25 år var att stödja utvecklingen av trädgårdsnäringen framförallt odling och skötsel av fruktträd, bärbuskar och köksväxter. Föreningen hade en särskild trädvårdare som beskar och besprutade medlemmarnas fruktträd och även registrerade nyplantering av fruktträd och bärbuskar. Antalet fruktträd ökade från ca 800 (1932) till närmare 2000 (1945). Utbildning i trädgårdsfrågor med inbjudna föredragshållare stod ofta på programmen vid hel- och halvårsmötena. En exkursionsresa till Bergianska trädgården och Drottningholm genomfördes. Föreningen köpte vissa år in kalk och konstgödsel som medlemmarna fick köpa till självkostnadspris. Uppsala fruktcentral erbjöd kurser i fruktförpackning och hushållningssällskapet inbjöd föreningen att ge förslag på trädgårdar för premiering.

1922 började föreningen förmedla egnahemslån. Under åren anlidade 22 personer egnahemslån för att bygga det egna hemmet med. Då flera under årens lopp inlöste sina lån, återstod vid den 1944 beslutade avvecklingen av lånerörelsen, 8 låntagare. 120 000 kr hade förmedlats i egnahemslån, varav 50 000 kr återstod vid avvecklingen.

Föreningen hade även bidragit till försvarslånet 1941 genom att teckna obligationer för 1700 kr. Obligationerna löpte med 3 % ränta och vinstutdelning. 1941 inköptes ett parti barrved från Sko, på 117 kbm, som fördelades mellan medlemmarna med 5kbm/hushåll. Senare försökte styrelsen inköpa större vedpartier, men utan att

lyckas. Föreningen bidrog även till husmoderssemestrar åt inom samhället boende.

25-årsjubileum

Föreningen firade 25-årsjubileum år 1945 på restaurang Grindstugan. Medlemsantalet hade då vuxit från 42 vid föreningens start till 163 hushåll. "Under de gångna 25 åren var föreningen samlad 65 gånger till sammanträden, varav 7 extra. Styrelsen var samlad 188 gånger och ordnade 3 exkursioner och 4 utflykter med bussar till olika orter i Mälardalslän. Den ekonomiska ställningen var ganska god. Inträdesavgifterna under de första 25 åren utgjorde 1190 kr och medlemsavgifterna, 6630 kr. Statens bidrag var 8442 kr. Från hushållningssällskapet erhöles 335 kr. Upplupna räntor utgjorde 1906 kr."²

Inkorporering av Sunnersta i Uppsala stad, 1946-1959

Namnbyten och 30-årsjubileum

Egnahemsföreningen bytte 1946 namn till *Sunnersta egnahems- och fruktodlarförening*, ett namn som den behöll fram till 1959. I samband med namnbytet omarbetades stadgarna, vilket föranleddes av att föreningens egnahemslåneverksamhet avvecklades. Namnbytet berodde förmodligen även på att det 1938

inrättade postkontoret gavs namnet Sunnersta och av att Bondkyrko socken med sina 373 fastigheter, av vilka 91 var fritidshus, inkorporerades med Uppsala den 1 januari 1947. Även Granebergsområdet inkorporerades med Uppsala stad detta år.

År 1950 var medlemsantalet ca 190 hushåll. Detta år firade föreningen 30-årsjubileum i Folkets park med supé, dricka och kaffe á 6 kr. Efter årsmötesförhandlingarna med 37 närvarande medlemmar avåts supén och 5 hedersledamöter tilldelades diplom.

I september 1958 invigdes den kommunalt anlagda idrottspaviljongen (Pavven). Genom föreningens påverkan i skrivelser till stadens myndigheter inrymdes en kommunal tvättstuga i idrottspaviljongens bottenvåning, som drevs till 1975, då den lades ner. Frågan om andelstvätter väcktes redan i början av 40-talet. (Se listan på föredragshållare i samband med föreningens års- och halvårsmöten).

Under 1959 skickade föreningen skrivelser till staden om inrättandet av en ungdomsgård i Sunnersta gård. Man understödde också insamlingen till julen för församlingens fattiga och undertecknade en skrivelse angående anskaffningen av en TV apparat till ungdomsgården. Föreningen stödde årligen SAIFs ungdomsverksamhet ekonomiskt och ordnade årligen minst ett knytkals för medlemmarna. Vid års- och halvårsmötena inbjöds stadens makthavare och tjänstemän för information och dialog i för medlemmarna viktiga frågor.

År 1959 ändrade föreningen namnet till *Sunnersta Egnahemsförening*. Nya stadgar antogs och föreningens ändamål blev: *"Att befrämja trädgårdsodling och särskilt hemträdgården samt att utgöra ett föreningsband mellan medlemmarna för tillvaratagande av deras gemensamma intressen. I detta syfte vill föreningen verka bl. a genom anordnande av föredrag, diskussioner i aktuella frågor, premiering av trädgården samt bevaka medlemmarnas intressen beträffande vägar, allmänna platser och kommunikationer och att ordning och goda förhållanden skall råda inom föreningens verksamhetsområde"*.

Flygtrafik, AB

Upplandsmuseet

Flygbild över Sunnersta 1958 (www.sunnersta.org)

Trädgårdsodling och V/A-problem

En av Sunnersta Egnahems- och Fruktodlarförening huvudansvarsområde var då, liksom alltsedan föreningen bildades, att tillhandahålla trädbeskärning och besprutning av fruktträd och bärbuskar till medlemmarna och att administrera kostnaderna för detta genom medlemsavgifter. På 1950-talet anordnade Ulleråkers hushållningsgille återkommande trädgårdspremieringar och inbjöd egnahemsföreningen att nominera de tre vackraste trädgårdarna i Sunnersta för bedömning. Utbildning i trädgårdsodling fortsatte med inbjudna föredragshållare vid års- och halvårsmöten.

Vatten och avloppsfrågorna (V/A) var ett annat angeläget område för egnahemsföreningen. Under år 1949 upptogs en motion i stadsfullmäktige, som gällde de sanitära frågorna i före detta Bondkyrko socken. Frågan gjorde så pass nytta, att den större allmänheten fick en inblick i våra förhållanden skriver man i verksamhetsberättelsen. Sista kvartalet 1950 utsatte Uppsala stads renhållningsverk sopkärl till varje fastighetsägare. 1955 anslöts avloppsledningarna från östra Sunnersta till stadens avloppsledningar. Uppsala stad satte även igång med att söka vatten på åsen och grävningar för vattenledningar började först till skolan, och till de närbelägna 25 fastigheterna. I V/A-frågorna drev Egnahemsföreningen på Uppsala stads ansvariga styrelser och nämnder genom en rad skrivelser och uppaktningar.

Vägar, trafiktrafiksäkerhet och allmänna kommunikationer

I och med Sunnerstas inkorporering med Uppsala stad gjordes ansvarsfördelningen för vägarna upp efter det att representanter från Uppsala stad och AB Stora Sunnersta Bolaget Egna Hem tillsammans med föreningen hade varit ute och tittat på vägarna, och kommit fram till att staden skulle göra i ordning vägarna och Sunnersta Bolaget skulle stå för kostnaden. Därefter skulle staden ta över vägskötseln, men snöplogningen skulle föreningen sköta tills vidare. Snöplogningen lades ut på entreprenad till olika lokala utförare, bl a arrendatorn på Krusenbergs gård, och medlemmarna debiterades årligen avgifter för detta (5-10 kr/medlem). Halkbekämpningen klarades av genom att föreningen och senare staden placerade ut sandlådor på strategiska platser i Sunnersta. Vägbelysningen togs över av staden 1951. Styrelsen hade under hela 1950-talet upprepade kontakter med Uppsala stad för att driva på i vägfrågorna.

Egnahemsföreningen engagerade sig även i trafiksäkerhetsfrågor och skrivelser till kommunikationsnämnd och polis resulterade i att staden satte upp stoppskyltar vid alla utfartsvägar till Dag Hammarskjölds väg. Utfarterna breddades och röjdes för skymmande sikt. Vidare försökte föreningen utan framgång att få till stånd en hastighetsbegränsning till 50 km/tim på Dag Hammarskjölds väg genom Sunnersta ner till Flottsundsbron och nya parkeringsplatser vid kiosken och skidbacken

Till föreningen remitterades Spårvägsbolagets förslag till nedläggande av spårvägstrafiken på linjen Uppsala-Graneberg och dess ersättande med busstrafik. Föreningens styrelse diskuterade detta med Granebergs egnahemsförenings styrelse. I yttranden från egnahemsföreningarna avstyrktes förslaget då resetaxorna skulle bli dyrare för Sunnerstaborna. Förslaget genomfördes ändå.

I början av år 1953 kallades egnahemsföreningarna till sammanträde med kommunikationsnämnden angående busstrafikens ordnande på linje 20 Uppsala-Graneberg. Egnahemsföreningen begärde att hållplatsfickor för bussarna samt särskilda övergångsställen för fotgängarna skulle byggas inom den del av

Flygtrafik, AB

Upplandsmuseet

Flygfoto över Skarholmen och Lyssnaängens badplats, 1958

Stockholmsvägen (nuv. Dag Hammarskjölds väg) som går genom samhället. Önskemålen rörande uppförandet av en vänthall vid Nybron för passagerarna förverkligades under 1955. I vänthallen fanns en försäljningskiosk kombinerad med inlämningsställe för paket mm. Föreningen drev även på i olika skrivelser för att få regnskydd eller vänthallar vid de största busshållplatserna i Sunnersta - Holmvägen och Herrgårdsvägen. Arbetet med regnskydd vid Herrgårdsvägen, försenades på grund av vissa svårigheter vid lösande av markfrågan, men stod klart i början av 1959. Ytterligare ett regnskydd begärdes vid Dalbovägen.

Stadsplanering av Sunnersta till villasamhälle, 1960-1980

Föreningsjubiléer – 40 och 50 år

1960 firade Sunnersta Egnahemsförening sin 40-åriga tillvaro i samband med årsmötet, som hölls i idrottspaviljongen. Årsmötet antog de nya stadgarna som presenterats vid höstmötet 1959. Mötet refererades i Arbetarbladet. Bland gästerna var drätselkammarens ordförande och byggnadschef. Dessa ställde sin sakkunskap om Sunnerstas aktuella bebyggelse- och saneringsproblem till förfogande. Föreningens ordförande Sven Pettersson gav en kort historik över Sunnerstas utveckling från ett tämligen planlöst sönderstyckat område i Bondkyrko kommun till en stadsdel i Uppsala med osäkra möjligheter till ändamålsenlig planlösning. För 10 kr per kuvert kunde medlemmarna anmäla sig till föreningens 40

årsjubileum på Skarholmens restaurang med 3-rätters middag och dans några veckor senare.

Lördagen den 24 oktober 1970 firade föreningen 50-årsjubileum med middag och dans på Skarholmen á 15kr. Ett 60-tal medlemmar deltog. Till jubiléet hade föreningen låtit trycka en av Sven Pettersson (tidigare ordf.) författad krönika, som delats ut till medlemmarna. Krönikan och en del av middagen hade finansierats genom lotteriverksamhet. Året därpå gjorde föreningen en studieresa till Ängsö och Västerås. Medlemsantalet (= antalet hushåll) under 60-talet varierade mellan 120 och 150 för att öka snabbt under 70-talet till 400- 500 st. Stöd till ungdomsföreningar som Wasa-kåren och SAIF gavs regelbundet. I mitten av 60-talet fick SAIF 100 kr årligen och 1979 var stödet uppe i 1 000 kr per år.

Nya stadgar antogs 1979 med följande ändamålsbeskrivning, som fortfarande gäller: *"Föreningen är en ideell, partipolitisk obunden sammanslutning av egnahemsägare i Sunnersta. Föreningen har i uppgift att tillvarata medlemmarnas intressen i frågor som rör, kommunikationer, annan offentlig service, fritidsområden, gemensamma anläggningar och andra liknande frågor som kan påverka boendemiljön inom området. Föreningen skall vidare ägna uppmärksamhet åt frågor som i ekonomiskt hänseende kan påverka boendet och i dessa frågor bevaka och företräda medlemmarnas intressen."*

Föreningen drev även trafiksäkerhetsfrågor genom skrivelser och uppvaktningar till stadens ansvariga gällande hastighetsbegräns-

ningar av trafiken på Dag Hammarskjölds väg genom Sunnersta. Vidare begärdes separering av cykelbanan utmed Dag Hammarskjölds väg. Runt skolan och för barnens skull yrkade man på 30 km/tim.

Planfrågor-bebyggelse

Vid årsmötet i april 1969 berättade Uppsala stads representant om Sunnerstas framtida utveckling i Stor-Uppsala. Han påpekade "att Sunnersta var ett villasamhälle med 2 500 invånare och invånarantalet skulle knappast komma att överstiga 4 000 vid full utbyggnad, varför det för Sunnerstas del ej var att räkna med högstadieskola, specialaffärer, bibliotek, bank m.m. Avståndet till S. Valsätra, där all denna samhällsservice skulle komma att finnas blev endast 2-3 km då nya förbindelsevägen blir verklighet. Sunnersta däremot kommer att bli centrum för friluftsliv genom utbyggnad av skidbackar med diverse lokaler, bastu m.m. Småbåtshamn skall byggas och bostadsbyggande skall ej ske i Mälarens närmaste omgivning." Styrelsen höll sig kontinuerligt informerad om Gottsundas utbyggnad, som tidsmässigt sträckte sig ända fram till 1975 och sedan fortsatte i byggandet av södra Gottsunda. I ett begärt remissvar till Byggnadsnämnden angående ett alternativt förslag till stadsplan för området söder om Gottsunda centrum, vidhöll föreningen sin principiella uppfattning om bevarandet av naturliga rekreationsområden. Då emellertid föreningens önskemål till en viss del tillgodosattes, fann föreningen ingen anledning att motsätta sig förslaget.

V/A-problemen löstes äntligen

1960 hade arbetena med vatten och avlopp kommit igång på allvar. Då hade nämligen den saneringsetapp påbörjats som avsåg att definitivt bryta igenom den järnridå som Stockholmsvägen (Dag Hammarskjölds väg) utgjorde mellan östra och västra Sunnersta. Ett begränsat område av norra delen av västra Sunnersta stod därmed i tur att förses med vattenledningar. Under 60-talet byggdes det kommunala vatten och avloppsnätet ut i hela Sunnersta och kopplades ihop med Uppsalas. Vattentillgången var säkrad i och med att vattendomstolen givit tillstånd till ett uttag av 85 sekund-liter ur Sunnerstaåsen. Fasta avgifter och förbrukningsavgifter förhandlades fram, lika för alla Uppsalas förorter och andra städer i Mälardalen.

Vägnät och gatuutbyggnad krävdes

Anläggningsarbetet med vatten- och avlopp i förening med en kraftig utveckling av villabebyggelsen och ökade allmänna kommunikationer slet hårt på Sunnerstas vägnät. Staden uppvaktades om behov av upprustning av detta. Problemen med vägnätets beskaffenhet blev alltmer akut samtidigt som väganläggningskostnaderna rakade i höjden. Uppsala stad krävde därför att fasthetsägarna skulle bidra till kostnaderna för gatu- och väganläggningarna och började presentera sina första kalkyler.

Vid årsmötet 1971 presenterade ingenjör Adler, f.d. byggnadschefen i Uppsala sitt förslag om rättvisare utdebitering av gatu-

byggandekostnaderna. Detta gick i korthet ut på att den totala kostnaden delades på det totala antalet tomter. Så snart en väg var färdig skulle det betalas ett fixt pris för varje bebyggd tomt. Vid inkorporeringen gällde kostnadsberäkningen efter antalet meter tomt utefter gatan, senare ansågs större rättvisa erhållas om kostnaderna slogs ut per kvm tomt. Ingenjör Adlers förslag mottogs positivt av medlemmarna och med förhoppning att stadens myndigheter skulle anta det.

Så blev inte fallet utan kostnadsfrågan kom att bli en följetong under de följande 25 åren. Vid årsmötet 1974 informerade Uppsala stad om anläggning, färdigställande och underhåll av gator samt kostnader för detta. Vid halvårsmötet på hösten samma år gavs en historisk överblick av gatumarkskostnadernas utveckling genom tiderna och efter vilka normer kostnaderna beräknades. Vid höstmötet året därpå, informerades om det av kommunstyrelsen antagna förslaget över uttagande av gatubyggandekostnadsersättning. Förslaget upplevdes av egnahemsföreningens medlemmar som dyrt och orättvist. För att på bästa sätt föra medlemmarnas talan i denna sak sökte man samråd med representanter för egnahemsföreningarna inom f.d. Bondkyrko och Gamla Uppsalas socknar och överklagade tillsammans bestämmelserna hos Länsstyrelsen. En arbetsgrupp utsågs att bevaka ärendet, bestående av representanter från egnahemsföreningarna i Norby, Eriksbergs och Sunnersta.

Vid höstmötet 1977 samlade styrelsen de fastighetsägare, som berördes av 1978 och 1979 års vägbyggande. Uppmätning av de aktuella gatorna hade gjorts och förslag till förenklad standard utarbetats. En jämförelse mellan kommunens kostnadsberäkning för U-RIGU (= riktlinjer för gatans utformning, Uppsala kommun) och kostnaderna för förenklad standard, redovisades. I ärendet ingav egnahemsföreningen skrivelser till kommunstyrelsen med förslag till förenklingar och en begäran att egnahemsföreningen och berörda fastighetsägare måtte delgivas planerade gatuarbeten och beredas tillfälle att avgiva yttrande.

Den 15 år gamla stadsplanen lade emellertid hinder i vägen för en sådan förenkling av gatustandarden. Sunnersta egnahemsförening bestämde sig då för att driva frågan med stöd av Sveriges Villaförening, som föreningen blev medlem i 1978. Detta resulterade också i en gemensam skrivelse tillsammans med 11 andra egnahemsföreningar i förutvarande Bondkyrko- och Gamla Uppsala socknar till kommunstyrelsen och uppvaktning hos stadsbyggnadskommunalrådet i mars 1979. Dialogen i gatustandardsfrågan fortsatte mellan egnahemsföreningarna och kommunen under hela 80- och 90-talet (sid 35).

Fram till 1965 ansvarade egnahemsföreningen för snöplogningen i Sunnersta med samma entreprenör som tidigare, dvs Krusenbergs. Dock tog staden över kostnaderna för snöplogningen från och med 1960. För sandningen av vägbanorna ansvarade Uppsala stad efter framställning från Egnahemsföreningen. Sandning av gångbanor fick

fastighetsägarna själva ansvara för, först på egen bekostnad, men sedan genom att staden placerade ut sandlådor på strategiska platser i samhället.

Trädgårdsfrågor, bussturer och ordningsfrågor

Även efter föreningens namnbyte till nuvarande namn, Sunnersta Egnahemsförening, fortsatte den att främja trädgårdsfrågor genom att årligen erbjuda medlemmarna trädbeskrning och besprutning av fruktträd och bärbuskar genom olika entreprenörer. Vidare anordnades en studieresa till Bergianska trädgården och expertis på trädgårdsfrågor bjöds regelbundet in för att hålla föredrag och svara på frågor vid års- och höstmötena.

De allmänna kommunikationerna per buss krävde fortsatt dialog med Uppsala stad beträffande bättre turtäthet och hållplatsernas utformningar med vind och regnskydd. Bussarna trafikerade sedan 1950-talet Dag Hammarskjölds väg och Granebergsvägen och från 1970-talet även Rosenvägen. Andra återkommande frågor under perioden 1960-1979 var ordningsfrågor kring Liljekonvaljeholmens festplats. Polisen informerade om hur villainbrott kan förebyggas. Vid års- och höstmötena informerade inbjudna experter medlemmarna i aktuella frågor, t ex när den nya fastighets-taxeringen infördes och hur man kan genomföra energibesparande åtgärder.

Tillväxt och allt bättre gator, 1980-1999

Egnahemsföreningens äldreboende In Sundusum

En nyvald styrelseledamot, Greta Renborg, lanserade 1985 idén att bygga bostadsrätter för äldre i Sunnersta. Idén till ett äldreboendehus fick hon av initiativtagaren till äldreboendet Björkåsa i Valsätra. Redan hösten 1985 gjorde Egnahemsföreningen ett studiebesök på Björkåsa i Valsätra. Med Greta Renborg som samordnare gjordes kort därefter en marknadsundersökning, 1986, "Hur vill du bo på äldre dar?" riktad till alla hushåll i Sunnersta. Den visade stort intresse för ett äldreboende; 34 familjer önskade sådan bostad före 1988 och 80 familjer efter 1988. Med ett sådant intresseunderlag vågade Sunnersta Egnahemsförenings styrelse börja söka efter lämplig tomt. Slutligen föll valet på den av kommunen anvisade tomten vid Dag Hammarskjölds väg. Tomtens läge och topografi diskuterades på medlemsmötena. SKANSKA anlätades som byggföretag och rekommenderade arkitektfirman MATELL för utformning av boendet. Produktionskostnaden beräknades till drygt 16.5 miljoner varav tomtinköpet utgjorde drygt 1 miljon. 1987 bildades "Bostadsrättsföreningen In Sundusum" och föreningen representerades av Greta Renborg och Sven Bertilsson. Efter en noggrann planering och genomgång av ritningarna kunde bygget starta 1988.

Västra sidan av äldreboendet in Sundusum utefter Dag Hammarskjölds väg 246 (foto Claes Jägerstad)

Bostadsrättsföreningen *in Sundusum*, med 20 lägenheter blev klara för inflyttning sommaren 1989. En högtidlig invigning hölls i september samma år. Sunnersta egnahemsförenings ordförande förrättade invigningen genom att den flagga, som föreningen skänkte, hissades. Föreningen skänkte också en tavla samt senare en kaffeservice till samlingsrummet. UNT gjorde ett långt reportage om seniorboendet *In Sundusum* och dess historia. Flera andra tidningar skrev också om *In Sundusum* och dess projektledare och eldsjäl, Greta Renborg.

Andra aktuella byggplaner

Styrelsen kontaktades i februari 1987 av Diös AB, som köpt en tomt i hörnet av Rödhakevägen och Sveddvägen, där de planerade att uppföra äldreboende. De hade då redan sänt in en situationsplan och förslag till stadsplaneändring samt hänvisat till föreningens enkät om behov av äldreboende i Sunnersta. Diös ville ha föreningens stöd och eftersom även detta projekt gynnade föreningens medlemmar, insände styrelsen en skrivelse att den var positiv till förslaget. Tjugotvå boende, huvudsakligen 2-3 rumslägenheter, uppfördes med gemensamma serviceutrymmen.

Landstinget uppförde byggnader för funktionshindrade på Askvägen och i Graneberg under senare delen av 80-talet. Vissa protester från kringboende på Askvägen för att stoppa byggnationen hördes, men avstannade då Landstinget gav information om verksamhetens art.

Sunnersta Egnahemsförening fick våren 1993 radhusbebyggelsen vid Sunnerstaviken som samrådshandling. Föreningens styrelse sände stadsbyggnadskontoret ett utlåtande med ett avstyrkande av förslaget, främst av kulturmiljöminnesskal. Sommaren 1993 fick föreningen en något förändrad plan för radhusbebyggelsen på remiss och sände in ett nytt yttrande. Även detta innehöll ett avstyrkande. UNT tog båda gångerna upp föreningens ställningstagande, men Uppsala kommun gav ändå klartecken för radhusbebyggelsen, trots att Byggnadsnämnden med stöd av avrådande remisser från Länsstyrelsen och Uppsala Naturråd redan i mitten av 80-talet sade nej till förslaget.

Gatuutbyggandet – vem skall betala?

Den allt överskuggande planfrågan under 80- och 90-talet var gatuutbyggandet och dess kostnader. Representanter för egna-hemsföreningarna i Sunnersta, Graneberg, Vårdsätra, Valsätra och Eriksberg samt Gamla Uppsala, Nyby, Norrby och Berthåga beslöt att gemensamt uppvakta kommunalrådet. Egnahemsföreningens styrelse tillsatte en särskild arbetsgrupp som fick i uppdrag att hjälpa medlemmarna med kontroll av debiterade avgifter och annan rådgivning. Detta efter att UNT under hösten 1985 beskrivit flera upprörande fall av starkt försenade, höga och orättvisa utdebiteringar av gatuarbeten utförda under 70-talet i Sunnersta. Protesterna ledde till att gatuutbyggandefrågan åter aktualiserades i och med att fastighetskontoret kom med en utredning om anpassad standard, vilken föreningen fick som remiss. Styrelsen insände sitt remissvar till Fastighetskontoret. På uppdrag av medlemmarna utarbetades en enkät. Denna utsändes till samtliga boende i västra Sunnersta. Resultatet av enkäten sammanställdes som grund för fortsatta förhandlingar med kommunen.

Egnahemsföreningens skrivelse om gatufrågan (930315 med bilagd PM) till kommunstyrelsen skulle behandlas av kommunfullmäktige i december 1994. En motion om att bevara grusvägarna i kommunen samt en framställning från Sunnersta Egnahemsförening om en ändrad handläggning av gatufrågan i västra Sunnersta återfinns i Uppsala kommunfullmäktiges tryck 1994, ser A nr 217-223. Under 1996 vilade ärendet under bevakning av egnahemsföreningens

gatugrupp. I mars 1997 fick dock ordföranden ryktesvis kännedom om att utvärdering var klar och att ärendet skulle upp på kommunstyrelsen i slutet av mars. Utvärderingen krävdes in och det inspelade bandet kom då väl till pass, citat ur det sändes till både ordförande och chefen för den tekniska beställarnämnden, samt till alla kommunalråden.

I februari 1998 erhöll föreningen ett omarbetat förslag och meddelandet att ärendet skulle behandlas av den tekniska beställarnämnden i mars. Två veckor senare kallades de boende vid Talgoxvägen till sammanträde för att informeras om asfaltering av Talgoxvägen. Några dagar senare fick de boende på Talgoxvägen besked från fastighetsavdelningen att gatukostnaden skulle bli 35,72 kr/kvm. Nästkommande år, 1999 vilade frågan om asfaltering av Sunnerstas gator, med ett undantag: Talgoxvägen och Backvägen som gränsar till Sunnerstaskolan. De boende ansåg att kostnaderna för ombyggnaden skulle belasta kommunen, då arbetet syftade till bättre framkomlighet kring skolan. Inga beslut förelåg då från kommunen. Egnahemsägarna i området bildade en arbetsgrupp och sände en skrivelse till kommunen. Vid höstmötet presenterade en deltagare några gatukostnader, som hon erhållit. Enligt kommunens gatuavdelning skulle man starta försök med att belägga mindre grusgator med krossad asfalt. Detta skulle kosta 25kr/kvm, en kostnad som skulle betalas av kommunen. Härmed sattes punkt för den 25-åriga följetongen om gatuutbyggnadens standard och kostnadsdebitering till fastighetsägarna, en kamp som Egnahemsföreningen alltså vann.

Naturen och trädgårdarna

Egnahemsföreningen bevakade aktivt Årike-Fyrisprojektet bl a genom att bjuda in Anders Eriksson, Uppsala kommuns naturvårdsförvaltning, till medlemsmöten. Resultatet blev en remiss i positiv anda. Våren 1994 anhöll egnahemsföreningen hos Gottsunda kommundelsförvaltning att slåtter av Gottsundagipens södra del bör ske varje sommar, vilket beviljades.

Den årliga trädbeskrningen till de medlemmar som önskade detta fortsatte. Vidare ägde en kurs i träd- och buskbeskrning rum under 1986. Denna startade med en teoretisk och praktisk vårbeskrning samt en uppföljning av resultatet i september samma år. Odlingsfrågor i villaträdgården belystes av inbjudna experter, statskonsulenter och forskare vid SLU vid års- och halvårsmötena. Utöver trädbeskrning togs kompostering och ekologisk odling upp i dessa föredrag. Landskapsarkitekt Torbjörn Sunesson, Sunnersta höll ett föredrag med ljusbilder om *Trädgårdar i historisk belysning*.

Boken om Sunnersta från istid till nutid

Inför 60-årsjubileet aktualiserade frågan om jubileumsskrift och vem eller vilka som skulle skriva den. Resultatet blev att föreningen hösten 1981 startade en studiecirkel som behandlade Sunnerstas utveckling "*Från forntid till nutid i vår hembygd*". Syftet med cirkeln var att kartlägga, belysa och dokumentera Sunnerstas utveckling och ge underlag till en skrift om Sunnersta. Studiecirkeln resulterade i en första utgåva 1987 av boken *Sunnersta från istid till*

Foto, Arne Lagerholm

nutid sammanställd av Margaretha Terenius och formgiven av Gösta Josefsson. En utökad upplaga av *Sunnersta – från istid till nutid* bearbetades under 90-talet och utgavs i tryck 1998. I denna utökade upplaga skrev Sven Bertilsson ett avsnitt om "Sunnersta – från egnahemsbebyggelse till villaområde" och Karl-Axel Holmberg gav glimtar ur Granebergs äldre historia, med början i 1700-talet. Boken presenterades vid föreningens årsmöte 1998 då förre ordf. för Sunnersta egnahemsförening, Sven Bertilsson, berättade om hur Sunnersta vuxit fram. Sunnerstaborna kunde köpa boken i konsum eller ICA-affären för 150 kr. Redan 1999 var hälften av nytgåvan, ca 450 ex sålda. Resterande exemplar räckte fram till och med 2010.

Nedläggning av postkontoret

I början av 1990 kom de första signalerna om att postkontoret i Sunnersta skulle läggas ner. Egnahemsföreningen med sin ordförande ställde sig i spetsen för en kampanj för Sunnerstapostens bevarande. Den fick in 88 listor med 2 418 namn som i februari 1993 kunde överlämnas till postens regionchef i Uppsala, vilket resulterade i en förlängd försöksperiod där Sunnerstabornas utnyttjande av postkontoret skulle avgöra nedläggning eller ej. Men postkontoret i Sunnersta lades ner i september, 1996, trots att föreningen under året skrev till postens generaldirektör och till kommunikationsministern samt att styrelsen uppvaktade regionchefen. Dessutom hade flera insändare med protester mot nedläggningen och flera artiklar förekommit i UNT.

Övriga föreningsaktiviteter

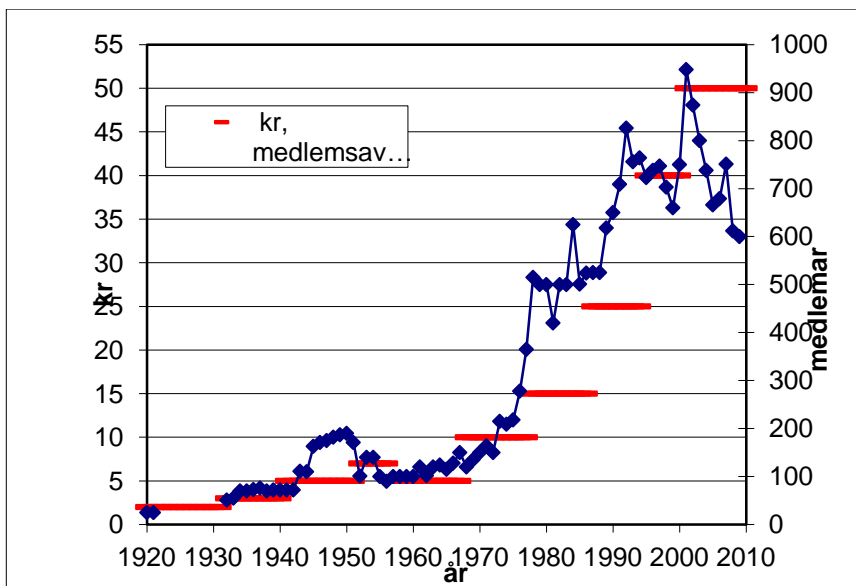
Övriga frågor som engagerade egnahemsföreningen var fastighetstaxering, energiekonomi, föreningens arkiv, orienteringstavla över gatunät och vägar i Sunnersta - Graneberg samt vissa polisiära frågor. Från Gottsunda framfördes önskemål om att Sunnersta egnahemsförening skulle stå för en vårdkase vid Skarholmen på Valborgsmässaaftonen 1990, för att avlasta Gottsundas vårdkase, vilken tenderade att bli för stor. Styrelsen skrev till Gottsunda kommunalnämnd och brandmyndighet om tillstånd. Gottsunda kommundelsnämnd anslog 3 000kr till fyrverkeri och lånade ut högtalaranläggning. Vårdkasan avbrändes dock redan natten mot 24 april.

Egnahemsföreningen engagerade sig i ungdomsfrågor och organiserade en träff om *”Vad gör föreningarna i Sunnersta för ungdomarna?”* Friluftsförbundet, KFUM/KFUK och Wasakåren presenterade vad deras förening gjorde för ungdomar i Sunnersta. Egnahemsföreningen har under flera år ekonomiskt stött Wasakåren och SAIF mot att deras medlemmar deltar i höst- och vårstädning av Sunnersta respektive utdelning av kallelser till föreningen års- och halvårsmöten.

På årsmötet 1999 väcktes frågan om behovet av fler lekplatser i Sunnersta och ett förslag på utrustning för en lekplats i Svalparken presenterades. I mitten av 90-talet inledde Egnahemsföreningen kontakter med Sunnersta Hem- och Skolaförening angående trafiksäkerhetsfrågor och skötsel av lekplatser. Egnahemsföreningen anhöll i en skrivelse till Tekniska kontoret om en sådan lekplats.

På höstmötet 1999 väcktes frågan om Sunnerstabornas möjligheter att få bredbandsanslutning. En arbetsgrupp inrättades för att kartlägga intresset och läget på bredbandsfronten. Redan i december samma år kunde Sunnerstabor anmäla sitt intresse via Egnahemsföreningens hemsida på Internet: <http://sunnersta.nu/>

Medlemsantalet/antal hushåll växte från ca 400-500 i början av 80-talet till dryga 700 under 90-talet. Ökningen berodde dels på inflyttning till följd av förtätning av fastighetsbeståndet och dels på att Granebergs egnahemsförening införlivades med Sunnerstas egnahemsförening 1991. Se diagrammet på nästa sida.

Medlemsantal (=antal hushåll) och årsavgiftsutveckling, 1920-2010

Medlemsavgiften per år ökade från 15 kr (1980) till 40 kr (1999). Kassabehållningen växte under 90-talet från ca 15 000 kr till ca 57 000 kr (1999), delvis på grund av inkomster från försäljningen av Sunnerstaboken

2000-2010: Bredband och trafiksäkerhet

Bredbandsanslutning ökade medlemsantalet

Sedan höstmötet 1999 då bredbandsgruppen tillsattes har detta varit en fråga som engagerat medlemmarna. Vid årsmötet 2000 var programmets huvudpunkt: "Vad kan bredband betyda för oss som

bor i Sunnersta?” Telenordia var på plats och försökte ge svar på frågan. Året därpå skedde bredbandsanslutningen till Telia. Bredbandsanslutningen öppnade också möjligheten till bättre dialog med medlemmarna via en hemsida där protokoll, skrivelser och programaktiviteter har lagts ut kontinuerligt. Här kan också medlemmarna anmäla frågor som den önskar att styrelsen skall behandla. Under 2010 har digitaliseringen av medlemsregistret påbörjats.

Medlemsantalet i Sunnersta egnahemsförening nådde 948 hushåll år 2001, för att därefter minska; 2010 var antalet medlemmar/hushåll 586. Medlemsökningen runt millenniumskiftet berodde på att ett fördelaktigt bredbandsanslutningsavtal med Telia krävde medlemskap i Sunnersta egnahemsförening. Ökningen av medlemskapet genererade ökade kassabehållningar på närmare 150 000 kr, vilka 2010 hade normaliserats till ca 85 000 kr. Medlemsavgiften har legat på 50 kr/hushåll och år mellan 2000 och 2010.

Ny bebyggelse i Trasthagen och andra planfrågor

Egnahemsföreningen gjorde en stor insats när det gällde att påverka beslutet om ny översiktsplan så att Granebergsskogen räddades från att bebyggas (december 2001). Styrelse bjöd in politiker till vandring i Granebergsskogen innan kommunen beslutade i frågan. Tyvärr beslöt kommunen att istället exploatera Trasthagen. Vid en ” hearing”, som föreningen anordnade vid höstmötet 2007 med ett 80-tal medlemmar närvarande, svarade kommunen på frågor om: Vad händer med Trasthagen? Föreningen

yttrade sig över förslaget till detaljplan för området Trasthagen i södra Sunnersta. Många av medlemmarna var starkt kritiska till exploateringen av området. Efter långa diskussioner enades styrelsen om en skrivelse som i korthet innebar att föreningen sade nej till högre bebyggelse och förordade minskat antal hushåll vid eventuell utbyggnad av Trasthagen för att bevara karaktären på Sunnersta och inte öka belastningen för mycket på befintlig infrastruktur. Egnahemsföreningen krävde också i samrådshandlingen från december 2001 att bebyggelsen längs Morkullevägen och Askvägen skulle avföras från översiktsplanen.

Vidare granskade, bevakade och förmedlade egnahemsföreningen synpunkter på detaljplanen för bebyggelsen i kvarteret Beckasinen "Gamla ICA fastigheten" samt bostadsbebyggelse utmed Morkullevägen mellan Rosenvägen och Askvägen. Egnahemsföreningen yttrade sig även över program för Vårdsätra och Sjöstaden vid Skarholmen i vilket föreningen avstyrkte strandnära bebyggelse vid Skarholmen.

När ICA-butiken revs och ersattes med ny bebyggelse under 2005, försvann återvinningsstationen för hushållssopor, som var placerad mellan Coop Nära och ICA. Föreningen har för att snarast återfå stationen på sin gamla plats agerat kraftfullt under många år mot kommunen och det företag, Förpacknings- och tidningsinsamlingen, FTI, som sköter om dessa återvinningsstationer. På grund av kommunens bristfälliga hantering av bygglovsärendet för en ny återvinningsstation vid Coop Nära fördröjdes ärendet. Först på

hösten 2010 gavs ett preliminärt bygglov för en återvinningsstation vid ingången till Sunnerstaåsen från Sunnerstavägen. Styrelsen hade föreslagit en placering närmare Coop Nära.

Vidare har föreningen yttrat sig om kommunens förslag på ett naturreservat för Årike-Fyris. I yttrandet ingick ett förslag på förbättrad tillgänglighet till området i form av anläggande av parkeringsplats utmed Nåntunavägen. Ärendet hade presenterats för medlemmarna vid ett årsmöte där kommunens ansvarige talade över ämnet *Naturen in på knutarna*. En skrivelse tillsammans med Bäcklösadalens Villaägarförening mot byggandet av ett värme-kraftverk i Ultuna har gjorts. På grund av att projektet saknade ekonomisk bärkraft lades det sedermera ner.

Trafiksäkerhet för barn och vuxna

Under 2000-talets första decennium har trafiksäkerhetsfrågor, speciellt för skolbarnen lyfts fram genom ett aktivt samarbete med Sunnerstaskolans Hem och Skolaförening. I korthet har trafiksäkerhetsarbetet under perioden 2000-2010 omfattat bevakning av utformning av trafikplatser och remissyttrande kring gestaltning av Dag Hammarskjölds väg. Vidare har information lagts på föreningens hemsida vad gäller trafiksäkerhetsfrågor. Medlemmarnas synpunkter har samlats in via medlemmöten och e-post till hemsidan. Beslutsstöd till kommunen angående placering av blomlådor för sänkta hastigheter samt översyn av häckar för förbättrad sikt har gjorts. Vidare har arbete för sänkta hastigheter genom information på medlemmöten och kontakter med

kommunpolitiker och tjänstemän genomförts. Därtill kommer årlig utdelning av reflexer bland medlemmar, skola och dagis.

I september 2003 inbjöd styrelsen representanter från gatu- och trafikkontoret i Uppsala kommun för att tillsammans genomföra en vägsyn, speciellt av grusvägarna. Dessa blev lätt gropiga och trafikfarliga vid regn och krävde bättre tillsyn, alternativt en asfaltsbeläggning. Frågan om rondell vid Rosenvägens utfart på Dag Hammarskjölds väg kom upp och kommunen lovade utreda detta. Rondellen byggdes några år senare och ökade framkomligheten och trafiksäkerheten vid Sunnerstas infart högst betydligt.

Under 2004 inleddes ett samarbete med Skolforums trafikgrupp på Sunnerstaskolan. Trafikgruppen hade under 2003 arbetat tillsammans med skolans elever med bland annat trafikräkning under rusningstid. Alla skolbarn hade också fått besvara en enkät över sin skolväg med bland annat en sammanställning över trafikfarliga platser. Ett resultat av Egnahemsföreningens och trafikgruppens samarbete var förbättrade kontakter med kommunen, vilket ledde till bland annat bättre snöröjning kring skolvägarna. En satsning på sponsrade cykelhjälm för skolbarn gjordes.

Trafiksäkerhetsåret 2005 blev en tydlig satsning på trafiksäkerhet för Sunnersta egnahemsförening med fortsatt arbetet för dämpad hastighet, säkrare skolvägar, förbättrade gång- och cykelstråk, information m.m.

Ett samarbete med NTF inleddes 2006 vilket bestod i utbildning av föreningens styrelse. Under 2007 genomfördes tillsammans med skolforums trafikgrupp och NTF flera hastighetsmätningar. Samma år gjordes en sammanställning av problembilden vad gäller trafiken i Sunnersta, där resultatet från hastighetsmätningarna redovisas.

En rapport med titeln Säkrare vägar för barn och vuxna i Sunnersta utarbetades under 2009 av en särskild trafikgrupp. I denna ingick förutom några av Egnahemsföreningens styrelsemedlemmar, även Clas Litsner (NTF) samt representanter från Sunnerstaskolan, Friluftsförbundet och Sunnersta pensionärsförening. En enkät resulterade i en lista på prioriterade trafiksäkerhets problem. Rapporten utformades i dialog med ansvariga handläggare vid Uppsala trafik- och gatunämnd. Trafiksäkerhetsdokument, enkäter och rapporter finns samlade på egnahemsföreningens hemsida (www.sunnersta.nu) tillsammans med kommunens svar på rapporten.

Övriga föreningsaktiviteter och 90 årsfirande

Vid höstmötet år 2000 talade Helena Grimelius från miljökontoret om käll- sortering: varför och på vilka villkor och redogjorde för bakgrunden till källsorteringen samt gav nyttig information om hur vi kan göra i våra hushåll. Under året togs det nya vattenverket i Bäcklösa i drift, vilket resulterade i många frågor kring vattenkvalitén. Både den centrala avhärddningen som kommunen nu genomför och eventuella halter av uran i dricksvattnet ifrågasattes.

Styrelsen har haft upprepade kontakter med kommunen om upprustning av lekplatsen vid Holmvägen för att försöka få säkerheten tillfredsställande. En revision av stadgarna gjordes 2005 och föreningens gamla handlingar och protokoll lämnades till Folkrörelsearkivet i Uppsala. Vägunderhållet har bevakats, speciellt grusvägarna, där vissa i underhållningssyfte blivit belagda med begagnad asfalt. Detta har inte inneburit några kostnader för fastighetsägarna.

Vidare har föreningen inbjudit expertis att tala om kommunens trafikplanering, energifrågor, vattenfrågor, trädgårdsfrågor och bygglovsärenden i anslutning till års- och halvårsmötena med medlemmarna.

2010 firade Sunnersta egnahemsförening 90 år med ett välbesökt jubileumsprogram i september med föredrag, diskussioner, postrar och barnprogram i och utanför Sunnerstas församlingshem. Firandet fortsatte på höstmötet, som lyfte fram Sunnerstas historia under 1900-talet. En arbetsgrupp för föreningens 90-årshistorik tillsattes som tagit kontakter med Sunnerstas pensionärsgrupp, som i sin tur startat en studiecirkel "Sunnersta i centrum" (www.sunnersta.org). Arbetet skall leda fram till en 3:e upplaga av Sunnersta från istid till nutid, då 2:a upplagan nu är slut (2010).

Källor och rapporter

1. Sunnersta från istid till nutid (1987). 1:a upplagan. 2:a utökade upplagan utgavs 1998 av Sunnersta Egnahemsförening
2. Års- och verksamhetsberättelser, 1932-2010. www.sunnersta.nu och arkivmaterial från Folk rörelsearkivet
3. 20-, 25- och 30-årshistoriker (1940, 1945 resp.1950). Sunnersta Egnahemsförening.
4. Gatufrågor i Sunnersta (1993). Sunnersta Egnahemsförening.
5. Säkrare vägar för barn och vuxna i Sunnersta-Graneberg (2009). Rapport inkl bilagor från de senaste 10 årens trafiksäkerhetsarbete. Sunnersta Egnahemsförening.

Bilagor till 90-årshistoriken

- Ordföranden i Sunnersta Egnahemsförening, 1920-2010
- Lista på teman och inbjudna föredragshållare vid års- och halvårsmötena
- Levande historia, preliminär version
- Aktuell karta över Sunnersta 2011

Ordföranden i Sunnersta Egnahemsförening, 1920-2010

1920-1925	A. Ahrén	Brostugan
1926-1939	K.J.Linder	
1940-1946	Sven Pettersson	Sveddvägen 9
1947-1950	Leonard Martinsson	Långvägen 12 B
1951-1951	Olof Sjöberg	Dalbovägen 16
1952-1957	Sven Westerman	Stockholmsvägen 231
1958-1964	Sven Pettersson	Sveddvägen 9
1965-1970	Eric Svensson	Heimdalsvägen 8
1971-1973	Tage Svensson	Morkullevägen 22
1974-1975	Eric Svensson	Heimdalsvägen 8
1976-1976	Evert Bodén	Kohagsvägen 19
1977-1984	Bengt Edblad	Långvägen 6
1985-1992	Sven Bertilsson	Holmvägen 7
1993-1999	Greta Renborg	Rödhakevägen 12B
2000-2004	Bengt Nilsson	Askvägen 7C
2005-2007	Patrik Ryzko	Rapphönsvägen 8
2008-	Klas Rosén	Rödhakevägen 15A

Teman och inbjudna föredragshållare vid års- och halvårsmötena, 1932-2010

- 1932 Halvårsmötet *Fruktträdens besprutning.* Trädgårdskonsulent K.J. Eriksson.
- 1933 Årsmötet *Gödsling av fruktträd, beskärning, underkultur & resa i Danmark.* K.J. Eriksson.
- Halvårsmötet *Fruktpackning och uppvisning.*K.J. Eriksson.
- 1934 Årsmötet *Trädgårdens planläggning med hänsyn till de naturliga förutsättningarna.* K.J. Eriksson.
- Halvårsmötet *Höstarbetet i trädgården.* K.J. Eriksson.
- 1935 Årsmötet *Fruktodlarföreningarnas verksamhet i Uppland, 1904-1934.* K.J. Eriksson samt *Jordens bearbetning och gödsling.* G Knutsson, agronom.
- Halvårsmötet *Äro vi mogna för municipalsamhälle?* Diskussion
- 1936 Årsmötet. *Uppsala läns fruktcentral.* K.J. Eriksson
- 1937 Halvårsmötet *Trädgårdens planering och skötsel.* A. Andersson, trädgårdslärare, vid Uppsala folkskoleseminarium.
- 1938 Årsmötet Inga uppgifter om inbjudna föredragshållare till
Halvårsmötet års- eller halvårsmötena.
- 1939 *Luftskydd, föredrag och demonstration, 16 september!* Maskinist Visborg, Ulleråkers sjukhus.

- 1940 Årsmötet *Historik över de gångna 20 åren.* J. Andersson, mötesordförande.
- 1941 Årsmötet *Kalk och konstgödning i egnahemsträdgården.* M. Blomqvist, trädgårdsdirektör.
- 1942 Årsmötet *Köksträdgårdens skador efter en sträng vinter.* K.J. Eriksson.
- Halvårsmötet *Väg- och avloppsfrågor.* Information & diskussion
- 1943 Årsmötet *Plantering och skötsel av fruktträd,* A. Hoström, trädgårdslärare.
- Halvårsmötet *Fruktträdens skadedjur och deras bekämpande.* M. Blomqvist.
- 1944 Årsmötet *Andelstvättstugor.* Ingeborg Högstedt, hemkonsulent.
- 1945 Årsmötet 25-årsjubileum, grindstugan. Trädgårdsdirektör M. Blomqvist höll föredrag och visade färgbilder av olika trädgårdsanläggningar.
- 1946 Årsmötet *Inkorporering av Bondkyrko socken i Uppsala.* E. Eriksson, ombudsman
- Halvårsmötet. *Vatten och avlopp i Sunnersta.* Hälsovårdsnämndens ordf Ebbe Andersson.
- 1947 Årsmötet *Stadens ordningsstadgar.* N. Åkhagen, t.f. stadsfiskal.
- Halvårsmötet Konstföredrag vid pågående konstutställning.

- 1948 Årsmötet *En återblick på gångna år.* Avgående trädårskonsulent K.J Eriksson.
- Halvårsmötet Rapport om vägsyn. Diskussion . Vägfrågor, diskussion.
- 1949 Årsmötet *Beämpling mot ohyra på fruktträd.* Föredrag med ljusbilder. Konsulent Nilsson.
- 1950 Årsmötet *Historik över de gångna 30 åren.* Sven Aspman, sekr.
- 1951 Inga föredrag
- 1952 Årsmötet *Vatten- och avloppsfrågor.* Stadsfullmäktige John Blixt.
- Halvårsmötet *Stadens plan för vatten och avlopp för Norby, Valsätra, Ultuna och Sunnersta.* Ingenjör Ekeberg.
- 1953 Årsmötet *Teletaxor.* Nilsson (då telegrafkommissarie Lundberg var förhindrad).
- Halvårsmötet *Trafiksäkerhetsfrågor.* Lanesjö & Lundin, kommunikationsnämndens ordf.
- 1954 Årsmötet *Lagen om enskilda vägar.* Johansson, Blixt & Jolby, stadsfullmäktige.
- Halvårsmötet *Frukt och fruktträdens skötsel.* Konsulent A. Nilsson.
- 1955 Årsmötet *Väg- och kommunikationer mellan Sunnersta och*

Uppsala stad. Stadsnotarie B. Åkerfeldt.

	Halvårsmötet	<i>Landstingets och Uppsala stads arbetsuppgifter, arbetsmetoder och kostnader. Hr Blixt.</i>
1956	Årsmötet	<i>Trafikfrågor. Rundgren, kommunikationsnämnd.</i>
	Halvårsmötet	<i>Stadens utveckling, spec byggnadsfrågor. Tobé.</i>
1957	Årsmötet	<i>Aktuella byggnadsfrågor i staden. Einar Eriksson, riksdagsman.</i>
	Halvårsmötet	<i>Brandskyddsfrågor. Brandinspektör Sandberg, Uppsala brandkår. Ungdomsgården i Sunnersta, Ungdomsassistent Ahlsén</i>
1958	Årsmötet	<i>Trädgårdsfrågor. Inställdes pga sjukdom.</i>
	Halvårsmötet	<i>Byggnade av bostäder. A.G.A. Carlsson.</i>
1959	Årsmötet	<i>Stadens utvecklingsplaner, Tycho Hedén, drätselkammarens ordf. Väg, vatten och avloppsfrågor. Byggnadschef, ing. Ernst Adler.</i>
1960	Årsmötet	<i>Uppsalas planer på utbyggnad av vägar, vatten och avlopp. Skomakare Lundin och byggnadschef ingenjör E Adler, drätselkammarens ordförande.</i>
1961	Årsmötet	<i>Ordningstadgan. Stadsfiskal Carlbaum.</i>
	Halvårsmötet	<i>Stadsplanen för Norra Sunnersta. Stadsarkitekt Lefwert, arkitekt Göransson.</i>

- 1962 Årsmötet *Holland och dess blomsterodlingar och kampen mot havet.* S. Hjort, kommunister.
- Halvårsmötet *Människor jag mött.* Kyrkoherde Georg Josefsson.
- 1963 Årsmötet +
Halvårsmötet *Framtida bebyggelse i Sunnersta.* Ernst Adler, byggnadschef, Stig Gustafsson, fastighetschef.
- 1964 Årsmötet Närvarade stadsnotarie B. Åkerfeldt
- Halvårsmötet Närvarade byggnadschef Ernst Adler och stadsarkitekt Börje Eriksson.
- 1965 Halvårsmötet Besvarade drätselkammarens ordf G Lundin och byggnadschefen E. Adler frågor om stadsplanen.
- 1966 Årsmötet *Från vintergäck till rönnbär.*
Stadsträdgårdsmästare Laufors.
- Halvårsmötet *Stadsplanen i SV Sunnersta.* Byggnadschef Adler, stadsarkitekt Södergren.
- 1967 Årsmötet *Gatukostnadsbestämmelser.* Fastighetsjurist Åkerfeldt och byggnadschefen Adler.
- Halvårsmötet Vid mötet medverkade byggnadschefen Flycht och bitr stadsarkitekten Södergren.
- 1968 Årsmötet *VA-frågor samt vägfrågor.* Civ.ing Abelsson; *Gatukostnader.* B. Åkerfeldt.
- Halvårsmötet *Sunnersta i Stor-Uppsalas utveckling.* B. Bosaeus, planeringsdirektör.

- 1969 Årsmötet *Sunnerstas framtidsutveckling i Stor-Uppsala*. Dir Nils Ahlqvist, Uppsala.
- Halvårsmötet *En stadsplans rättsliga genomförande*. Stadsingenjör Mats Levan.
- 1970 Årsmötet *Sunnersta i det växande Uppsala*. Stadsarkitekt G. Wikforss.
- Halvårsmötet *Vardagsträdgård – var dags trädgård*. Trädgårdsarkitekt Dan Sundberg.
- 1971 Årsmötet *Förslag på uttag av gatuutbyggnadskostnader*. Ing E. Adler, f.d. byggnadschef.
- Halvårsmötet *Gottsundas utbyggnad*. Ing Ragnar Bergling, byggnadsnämndens ordf.
- 1972 Årsmötet *Gatu- och vägfrågor, underhåll, upprustning, kostnader*. B Flygt, gatudirektör.
- Halvårsmötet *VA-lagen. Chefen för driftsverket om nya VA-lagen och anläggningsavgifter*.
- 1973 Årsmötet *Vägförslag (Kungsängsleden, Hugo Alfvéns väg)*, trafikingenjör A Berggren; Ing Ahlstrand Husfärger.
- Halvårsmötet *E. Ödén, färgkonsulent. Viltforskningsområde mellan S Valsätra och Sunnersta*. Stadsark. Lefwert.
- 1974 Årsmötet *Gatufrågor samt kostnader härför*. Frågestund med gatudirektör B. Flygt .
- Halvårsmötet *Gatufrågor*. I Svensson, T Wikner, B Åkerfeldt.

- 1975 Årsmötet *Värmeekonomi.* Bertil Jonsson, SIFU-enheten.
- Halvårsmötet *Gatubyggnadskostnadsersättningar för fastighetsägare.* Fastighetsjurist B. Åkerfeldt.
Utbyggnad av S. Gottsunda, planchef J Linneaus.
- 1976 Årsmötet *Förebyggande åtgärder mot villainbrott.*
Kriminalinspektör Fransson.
- Halvårsmötet *Planer på Hugo Alfvéns väg.* Tord Ingmar & T. Hedenskog, förvaltare.
- 1977 Årsmötet Diskuterades gatubyggnadskostnader samt S. Gottsundas utbyggnadsplan.
- Halvårsmötet *Energibesparingsåtgärder, bidrags- och lånemöjligheter.* M Wolgast, B Östman.
- 1978 Årsmötet *Gatukostnader.* Lennart Hedqvist, kommunråd.
- Halvårsmötet *Sveriges Villaägares Förbunds service och utvecklingsplaner.* Ombudsman P-E Bergström.
- 1979 Årsmötet *Förnya din trädgård.* M. Hahlin, landskapsarkitekt.
- Halvårsmötet *Ny byggnadslag. Planerade grönområdet mellan Sunnersta och Gottsunda.*
- 1980 Årsmötet *Allmän fastighetstaxering (1981).* Länsstyrelsen & Uppsala Sparbank.
- Halvårsmötet *Braskaminer.* Otto Arnoldsson, sotare och Signe

Andersson, hemkonsulent.

- 1981 Årsmötet *Odlingsproblem i villaträdgården.* Ingemar Wiberg, trädgårdsmästare.
- Halvårsmötet *Fornfynden på Sunnerstaåsen och kyrkan.* K-H Arnell, Upplandsmuseet.
- 1982 Årsmötet *Hur får vi råd att bo i villa? Energiminskning, kommunens energirådgivning; Olika former av bostadsfinansiering,* kamrer Lind, Länsbostnämnd
- Halvårsmötet *Kompostering i trädgården.* Prof.em G Lindberg
Ortnamnens uppkomst och betydelse med särskild tonvikt på bygden runt Sunnersta.
1:e arkivarie B. Flemström.
- 1983 Årsmötet *Törs man åka på semester och lämna villan?* Lars Lundin, Länsförsäkringar.
- 1984 Årsmötet *Hur hantera fukt- och mögelskador i villan?*
1:e byggnadsinsp. Nils Mattsson.
- 1985 Årsmötet *Aktuell info om gatubyggnader och nya bostadsområden i Granebergsområdet.*
- Halvårsmötet *Rapport från studiecirkeln "Sunnersta förr och nu".*
- 1986 Halvårsmötet *In Sundusum. Tomtförslaget.* G Bohlin, Skanska.
- 1987 Årsmötet *Grönområden i södra Sunnersta.* Tord Ingman, Fritidsförvaltningen.

- 1987 Halvårsmötet Presentation av Sunnerstabokens 1:a utgåva. *Äldrebostäder i Sunnersta*. Ing Göran Bohlin, Skanska presenterar kostnadskalkyl.
- 1988 Årsmötet *Kåseri om Graneberg och Sunnersta*. J Ekman.
- Halvårsmötet *Bostadsrättsföreningen In Sundusum*.
- 1989 Årsmötet *Från jordbruk till ordbruk*. Greta Renborg, bibliotekarie och författare. Årsmötet.
- Halvårsmötet *Bostäder för handikappade*. Landstingets omsorgs- och fritidsförvaltning. Halvårsmötet.
- 1990 Årsmötet *Kåseri om trädgård och trädgårdsskötsel*. Hortonom Maj-Lis Pettersson, SLU.
- Halvårsmötet Finvik orienterar om utbyggnad av TV-kabelnät i Sunnersta.
- 1991 Årsmötet *Uppsalas Energiförsörjning* (I. Åstrand), *Källsortering av sopor på Svalvägen* (Nils Larsson), *Kompostering* (Carl-Gunnar Hagman).
- Halvårsmötet Energiverket ger tips om energisparåtgärder för villor och radhus.
- 1992 Årsmötet *Våga värna varandra*. W Paulson. *Tjuvlarm*. M Johansson Dewulf.
- 1993 Årsmötet *Planerade förändringar av Sunnerstaposten*. I-L Unge.

- 1933 Halvårsmötet *Upplandsmuseets verksamhet.* Museichef S Rydh.
- 1994 Årsmötet *Kompostering.* Statskonsulent C-G Hagman.
- Halvårsmötet *Årike-Fyrisprojektet.* A Eriksson, UK's naturvårdsförvaltning.
- 1995 Årsmötet *Den ekologiska trädgården.* B Rämerts, SLU.
- Halvårsmötet *Hur skall vi arbeta med miljöfrågor i Sunnersta + gatufrågan.*
- 1996 Årsmötet *Fjärrvärmens eventuella utbyggnad i Sunnersta.* J Lemming, Uppsala energi.
- Halvårsmötet *Trädgårdar i historisk belysning: från 1600-tal till 1900tal.* T. Sunesson, landskapsarkitekt.
- 1997 Årsmötet *Lägre elkostnader.* Villaägarnas Region Mitt; Uppsala kommun.
- Halvårsmötet *Hur samarbeta med närpolisen.* P. Jonasson, polis, Gottsunda.
- 1998 Årsmötet *Sunnersta och Graneberg, från egnahemsområde till villasamhälle.* S Bertilsson.
- Halvårsmötet *Lägerfånge i Gulag berättar om nio år av förnedring.* Francesco Kovacs.
- 1999 Årsmötet *Vad gör föreningarna i Sunnersta för ungdomarna?* Friluftsförbundet, KFUK, SAIF, Wasakåren.

- 1999 Halvårsmötet *Beskärning av träd och buskar. Varför och på vems villkor.* T Lagerström, SLU.
- 2000 Årsmötet *Vad kan bredband betyda för oss i Sunnersta?*
P Gustafsson, Telenordia.
- Halvårsmötet *Källsortering-varför och på vilka villkor.*
H Grimelius. Miljökontoret.
- 2001 Årsmötet *Vad kan vi göra för att förbättra trafiksäkerheten i Sunnersta?* S. Gräns, NTF.
- Halvårsmötet *Trafiken i Sunnersta.* Stenhammar, trafikpolis.
- 2002 Årsmötet *Vårt vatten.* A. Larsson & S.Ahlgren, tekniska kontoret, UK.
- Halvårsmötet *Oskattbar energi.* N. Ryrholm. Energiboden.
- 2003 Årsmötet *Trädgården i fokus.* M-L Pettersson, hortonom, SLU (känd radioröst)
- Halvårsmötet *Energi & Miljö, se om ditt hus.* J.Lemming. UK.
- 2004 Årsmötet *Byggplaner i Sunnersta, däribland Trasthagen.*
M. Nilsson, Uppsala kommun
- 2005 Halvårsmötet *Kommunens trafikplanering, särskilt i Sunnersta.*
Lennart Kunni, Uppsala kommun.
- 2006 Årsmötet *Vårt kollektiva resande – framtid och dagsläge.*
Uppsala kommun & länstrafik.

- Halvårsmötet *Villan och energin, om energideklarationer.* J. Lemming, Uppsala kommun.
- 2007 Årsmötet *Naturen in på knutarna.* A Eriksson, UK
- Halvårsmötet *Vad händer med Trasthagen?* Företrädare för Uppsala kommun.
- 2008 Årsmötet *Den kommunala planeringen – helheten och delarna.* I. Blomster, UK.
- Halvårsmötet *Säkrare vägar för barn och vuxna i Sunnersta.* Chr. Åkerlund, UK, C Litsner, NTF.
- 2009 Årsmötet *När behövs det bygglov?* O. Antell, stadsbyggnadsarkitekt, Uppsala kommun.
- Halvårsmötet *Sunnerstas värsta trafikplatser. Slutrapport från trafikgruppen 2009 .*
- 2010 Årsmötet *Kommunens planer för Skarholmen.* T Livion, stadsarkitekt & Lars Söderström, båtclubbarna.
- Halvårsmötet *Historiska aspekter på Sunnersta.* Sven Bertilsson, SPFs och egnahemsföreningens historekgrupper.

Levande historia.

Utkast till kort summering av intervjuer med äldre Sunnerstabor

Egnahemsföreningen har börjat intervjua äldre personer som bor i Sunnersta/ Graneberg. Avsikten är att få fram deras minnesbilder av hur det förr såg ut här och hur man ser på utvecklingen som skett sedan dess fram till idag. Tankar om samhällets utveckling i framtiden söker man också fånga.

Intervjuerna har nyss startat. Det som här nedan ges är därför endast några första intryck av hur dessa äldre sunnerstabor ser på vilka förbättringar som skulle behövas i Sunnersta. Det handlar nu om 6 intervjuade som är födda 1919-1931 och bott här sedan 1932-1943. Detta är män och kvinnor som förvandlat stora tomter, ofta på 1500 kvm, på gamla åkrar eller skogsbackar till trädgårdar med fruktträd, köksväxter, blommor och gräsmattor runt sina nybyggda egnahem. Idag handlar det främst om villan och prydnadsträdgården på delar av den gamla tomten, ofta hälften såld och bebyggd med en villa till.

Vilka förbättringar skulle man kunna göra i Sunnersta?

"Vad skulle det kunna vara? Att bilisterna dämpar farten kanske"

"Jag saknar idag i Sunnersta: Sopstation, restaurang, ett mer levande centrum, en mataffär till".

"Skarholmen öppnas mer för allmänheten, varför skall allt stängas in?"

"Bryggor måste finnas för flera."

"Parkerna som finns får inte skövlas."

"Naturligtvis måste det även byggas lägenheter, speciellt för våra äldre, alla vill inte flytta till stan!"

"Vi behöver en bussförbindelse från nedre Sunnersta (öster om Dag Hammarskjöldsvägen till Gottsunda centrum). Många saknar bil."

"Mera gemensamhet"

"Kan inte tycka att något mera behövs"

En intervjuad summerar sina önskningar såhär:

-Bjud grannarna på kaffe, saft och bullar och vin oftare.

-Tala om för ungarna att man blir starkare, vackrare, friskare, smartare och trivs bäst med livet om man går eller cyklar i stället för att bilskjutas till och från skolan.

-Sätt ut soffor(egna eller kommunens) på offentliga gräsplättar och vid stigar.

-Förmå SPF, PRO och andra enskilda föreningar och personer att driva valborgsmäss-, midsommar-, trädgårds- och julfester på lämpliga platser.

eniro © Lantmäteriet / Metria

Karta över Sunnersta, 2011

